

ER STAAT EEN BOOM IN DE WEG

Een tragedie

Annemarie Slotboom 2006

Proloog

Op een regenachtige dag stopt een dikke man een eikel in de aarde. Niet ver van de man staat een vrouw, ze is zwanger. Zij ziet hoe zijn spijkerbroek half is afgezakt en hoe de regendruppels zijn bilnaad binnenglijden terwijl hij op zijn knieën een romantische daad verricht: het planten van een boom.

Uit de eikel groeit een eikenboom. De eik blijkt een zomereik en groeit voorspoedig. De stam vertakt zich en uiteindelijk vormt zich een brede losse kroon, van zware, grillig kronkelende takken. Hij is vijf meter hoog gegroeid, blaakt van gezondheid en vormt over de heg en het huis van de burens een bladerdak.

Eerste scène

Suzanne staat op een keukentrappetje bij de heg naar de buurman te kijken.

Suzanne: Ik ben bang dat het een ding aan het worden is. Een te groot ding. Ben jij daar niet bang voor?

Stilte

Suzanne: Hoor je mij wel?

Stilte

Suzanne: Je zit daar maar, alsof er niets aan de hand is. En je kunt wel doen alsof er niets aan de hand is, maar op deze manier wordt het een ding. Ik begrijp zelf niet wat ik hier aan het doen ben op dit trappetje, in mijn ochtendjas. Ik zou gewoon moeten beginnen met zagen. Het is toch te idioot voor woorden dat ik het gesprek blijf openen.

Ik droom er inmiddels over. Over dit trappetje, hoe het tot aan de hemel reikt waar ik naartoe aan het klimmen ben in mijn ochtendjas die open wappert en mijn huid bloot legt aan de nacht die ik trotseer tot ik mij realiseer dat de trap een bonenstaak is en de treden linksom de verkeerde kant uitgaan naar beneden in plaats van omhoog.

Waarom sta ik hier nog? Waarom heb ik het gevoel dat ik nog midden in die droom zit? Nu, bij de heg in de ochtendjas die van mijn vriend is?

De buurman zet zijn leesbril af en legt zijn krant opzij.

Het moet voor jou toch ook niet prettig zijn dat ik je begluur?

Gisteren zag ik je de boom omhelzen.

Vind je dat niet gênant?

Of is het chantage? Een beetje emotioneel tegen die boom aan staan kwijlen, zodat ik je niets meer durf te vragen.

Buurman: Nee.

Suzanne: Dus je luistert?

Buurman: Je bent nog niet helemaal wakker, zei je.

Suzanne: Wat sta ik hier te doen?

Waarom vraag ik überhaupt nog iets aan je? Waarom blijf ik jou geduldig vragen of die boom om kan?

Buurman: Omdat je geen begrip hebt voor het feit dat mijn ouders deze boom hebben geplant. Mijn vader heeft die boom voor mijn moeder geplant. En mijn moeder leeft nog, technisch gezien leeft zij nog.

Stilte

Suzanne: Natuurlijk heb ik begrip voor het feit dat je ouders deze boom hebben geplant toen zij hier kwamen wonen, maar je moet ook begrijpen dat die boom toen lang niet zo groot was. Aanplant. Stond niemand in de weg. Maar nu is de boom gegroeid en moeten we de situatie nog een keer bekijken, vind je niet?

Buurman: Heb je het niet koud in die ochtendjas?

Suzanne: Richard wil de boom wel snoeien.

Buurman: Daar komt niets van in.

Suzanne: Ik sta hier al de hele ochtend redelijk te zijn terwijl jij in feite geen enkele moeite doet om mij tegemoet te komen.

Buurman: Wat moet ik zeggen?

Suzanne: Wij zitten in de schaduw van jouw boom. En elke keer dat die schaduw op ons bed valt is het net alsof je ongevraagd bij ons binnen komt wandelen. Op de meest intieme momenten overval je ons. Begrijp je wat ik bedoel? Zodra de zon schijnt, zit je praktisch bij ons in huis. Hoe zou jij dat vinden?

Buurman: Weet ik niet.

Suzanne: Je weet het niet?

Buurman: Nee.

Suzanne: Kijk me aan wanneer ik tegen je praat.

Buurman: Toen mijn ouders hier introkken was ons huis een vers huis. Moderne keuken, een toilet boven, een toilet beneden, een schuur. Wat wil een mens nog meer? Het was dat wat je hebben wilde, zo zoals je wonen wilde. Het was de ideale starterswoning.
Ik zat toen in de buik van mijn moeder. Ik weet het nog goed, mijn moeder liep door het lege huis, streek met haar hand langs het kale beton, keek naar de glanzende keuken en barstte in tranen uit. Hormonen, achteraf kun je concluderen dat het de hormonen waren, maar toen wisten mijn vader en ik dat niet. Wij dachten: zij is verdrietig. Ik kon niets doen natuurlijk, ik zat in haar buik. Maar mijn vader wel. Mijn vader kon er wel iets aandoen. Hij zei tegen haar: je moet je dit huis eigen maken. We moeten een daad stellen. Hij liep naar buiten. 1964. Ik zie het zo voor me: hij was even weg en kwam weer binnen lopen. Hij opende haar hand en hij legde er een glanzende eikel in. Hij zei: deze eikel gaan wij planten, bij het hek.
En zo geschiedde.
En er groeide een boom uit die eikel. En ik werd geboren.
Zo was het.

Suzanne: Ja, dat kan, maar de boom is gegroeid.

Buurman: Ik ook, ik ben ook gegroeid.

Suzanne: Van jou heb ik geen last.

Buurman: Misschien wil je met mij aan de keukentafel koffie drinken?

Suzanne: Waarom?

Buurman: Kunnen we het er nog eens rustig over hebben.
Ik in pyjama, jij in ochtendjas, zoals burens doen bij elkaar. Aanwippen.

Suzanne: Ik wil helemaal niet bij je aanwippen, ik wil dat die boom verdwijnt.
Wanneer ik ons slaapkamerraam open doe slaan de takken naar binnen.
Recht in mijn gezicht. Slaan de takken naar binnen. Grote dikke takken die ons het zonlicht ontnemen.
Ons hele huis is gehuld in een grauwe schaduw. Een kopje koffie op bed op een zonnige dag, is er bij ons bij niet bij. De slaapkamer is vochtig, grijs, er groeit donker mos op sommige plekken.
Ik moet het van de lichtval hebben, begrijp je?
Hoe ik eruit zie.
Hoe persoonlijk moet ik worden?

Buurman: Er staat een boom voor je raam, dat is alles.

Suzanne: Ik blijf hier net zolang staan tot je redelijk wordt.
Tot je met een oplossing komt. Het is geen manier van doen dit.
Het is nu net alsof het om mij gaat.

Buurman: Dat gaat het ook.

Suzanne: Dat is de situatie omdraaien Eduard. Je draait de situatie om. Het gaat hier om jouw boom.

Buurman: Sinds wanneer noem jij mij Eduard?

De buurman staat op.

Suzanne: Hier gaat het dus mis. In de wereld. Met mensen. Op dit punt gaat het mis. Dat je denkt: ik koop een pistool en ik schiet hem helemaal leeg op je buik. Ik schiet je helemaal lek.
Wat ben je aan het doen? Wat loop je over dat gras te sloffen? Wil je nu naar binnen gaan?
...
Misschien is het wel een opluchting voor je moeder wanneer die boom weg is. Want ik weet wat zij dacht toen ze in dat kale huis stond en die kerel met die eikel aankwam zetten.

Buurman: Dat weet jij?

Suzanne: Zij dacht: hier dus...

Buurman: Wat hier?
Van de stoel naar het bed naar de plee gaat ze en onderwijl sterft ze, maar nooit komt er een einde. Dus hier helemaal niets. Er gebeurt hier niets.
Kom mee naar binnen dan drinken we koffie. Dan kun je haar zien. Of ben je bang om iemand te zien die nooit aan haar einde komt?

Suzanne: Ik weet het niet.

Buurman: Je weet het niet?

Richard, de twintig jaar jongere vriend van Suzanne roept vanuit het huis.

Richard: Kom nou binnen.

Buurman: Waar bemoeit hij zich mee?

Suzanne: Bemoei je er niet mee, Richard.

Richard: Je hebt daar lang genoeg gestaan.
Hou eens op zeg.
Doe niet zo kinderachtig.

Suzanne: Wie is er hier een kind?

Richard: Whatever.

Richard slaat het raam dicht.

Suzanne: Jullie hebben niet in de gaten hoeveel vrolijker...
Hoeveel ruimtelijker...
Hoeveel beter het zou zijn zonder die boom.
Ik wil gewoon dat het op een redelijke manier gaat, dat is alles.
Dat het redelijk is. Maar dat gaat blijkbaar niet.
Of denk je dat ik hier helemaal machteloos sta?
Dat ik machteloos ben.
Dat je zomaar bomen kunt laten groeien, waar je maar wilt.
Denk je dat?

Buurman: Mijn moeder wil de boom houden.

Suzanne: Ze kan die boom niet eens zien.
Ze is blind.
Je moet je eigen keuzes maken.
Je eigen keuzes.
Jij bent verantwoordelijk voor die boom.
Voor die tuin, voor dat huis.
Voor dit gesprek.
Jij hebt de broek aan.
Jij beslist.
Je moeder is dement.
Ontken het maar niet.

Suzanne klimt van het trapje af.

Suzanne slaat woedend met een tuinstoel tegen het hek, om hem vervolgens over het hek te gooien.

Suzanne: Hier heb je het.
Hier heb je het.
Uitgepraat ben ik.

Buurman: Wat doe je?

Suzanne rent naar binnen.

Buurman: Niet weggaan.
Kom terug.

Hij pakt de plasticstoel en gaat erop zitten.

Buurman: In de kelder zit ik de meeste uren. Begrijp niet wat ik moet doen, te onhandig om iets te beginnen.
Zo kruip ik langs de muren van de doos die ons huis is.
Ik weet dat ik een schilpad ben.
Net als mijn vader.
Waardoor hij mijn moeder nooit aankeek.
Soms stond mijn vader tegenover haar met slappe beentjes en dan zweeg hij alsof hij zich verontschuldigde.
Op een dag viel hij voorover in de aardappelpuree, dood.
In de kelder een Fokker D VII bouw pakket van het merk Revell, half in elkaar geknutseld, achtergelaten. En mij natuurlijk.
En in de tuin de boom.
Het enige dat groeit in ons gezin.
De buurvrouw schreeuwt.
Van dat ik de boom weg moet halen. Dat ik mij moet bewegen.
En toegeven dat ik geen schildpad ben.
Hakken, doen wat ik moet doen.
Mijn demente moeder wegbrengen.
Naar een tehuis.
Voor mijzelf opkomen.
Muren wegbreken.
Op een trap staan en schreeuwen door de buurt: 'aan de kant, ik heb ruimte nodig'.
Een auto stelen.
Leven.
Een visioen. Suzanne in haar ochtendjas die naar de wolken klimt om mij met mijn beide benen op de grond te zetten.
Hak hem om. Je bent toch een man?
Natuurlijk ben ik een man.
Dat ben ik geworden.
Kruipend langs het behang.
De kont afvegend van mijn moeder.
Een man.
Op school vroeger stelde ze mij de vraag: 'wat wil je worden later?'. En dat wist ik dan niet, dus eenmaal thuis bij mijn moeder aan de thee vroeg ik haar: 'wat zou ik willen worden later?' En dan zei mijn moeder: 'de vraag is niet wat je wilt worden, de vraag is wat je wordt'. En dan vroeg ik haar weer: wat word ik dan? En dan zei ze: 'als je zo doorgaat helemaal niets'.

Tweede scène

Binnen. Richard zit met een gitaar op schoot.

Suzanne: Wat ga je spelen?

Richard: Een improvisatie.

Suzanne: Ik ben moe.

Richard: Je zou je kunnen aankleden.
Maar doe je het niet, ook goed.

Suzanne: Ook goed.

Richard: Ja.

Suzanne: Wat?

Richard: Het maakt mij niet uit.

Suzanne: Ben je mij nu belachelijk aan het maken?

Richard: Nee.

Suzanne: Wat dan?

Richard: Vanmorgen zag ik je uit bed stappen, ik keek naar jouw lijf dat er zo mooi uitzag in de schaduw van de eik en ik dacht: daar mag ik tussen liggen, op liggen, overheen liggen, en ineens wist ik weer waarom ik zo blij ben dat je bij me ingetrokken bent.

Suzanne: Toen ik wakker werd?

Richard: Toen je wakker werd.

Stilte.

Suzanne: Even blijven liggen zo, dan leg ik het vast', zei mijn vorige vriend altijd. En dan maakte hij een foto van de zon die op mijn lijf scheen als een spot. Het kan nog mooier, bedoel ik. Het is niet het beste bewijs dat ik je kan geven, het bewijs dat een ex-vriend een betere versie van mij heeft gezien, in de ochtend op bed, half naakt, half onder de dekens, maar je begrijpt waarom ik het zeg, toch? Dat ik je meer gun, dat die boom weg moet.

Stilte

Suzanne: Zeg je nu niets meer?

Richard: Jouw vorige vriendjes kunnen mij gestolen worden. En jou kunnen ze ook gestolen worden en daarom ben je bij ze weg. En nu ben je hier.

Suzanne: Het spijt me.

Richard: Dat is niet nodig.

Suzanne: Ik raak zo opgefokt van die buurman.

Richard: We gaan ons excuus aanbieden.

Suzanne: Ons excuus?

Richard: Voor het over het hek smijten van de stoel.

Suzanne: Heb je dat gezien?

Richard: Het geeft niet.
Je bedoelde het niet zo.

Suzanne: Maar ik heb hem niet gegooid, dat moet je niet denken, dat ik zo hysterisch ben. Het was een stuip, dat was het. Een stuip.

Richard: Ik zal het hem zeggen.

Suzanne: Hij lacht zich dood. Heb je dat niet door?

Richard: Wat? Wat heb ik niet door?

Suzanne: Het is absoluut belachelijk dat ik die stoel over de heg heb gegooid.
Het is absoluut belachelijk.

Richard: Dat weet ik.

Suzanne: Zeg dat dan.

Richard: Het is belachelijk.

Stilte. Richard improviseert zachtjes op zijn gitaar.

Richard: Dat er ooit iemand anders in mijn ochtendjas mascara van haar wimpers zal vegen. Dat er ooit iemand anders haar oorbellen zal zoeken tussen de plooiën van de lakens. Dat er ooit iemand anders komt die haar sleutels in de fruitschaal zal gooien, dat kan ik mij niet voorstellen.
Kan ik niet, kan ik niet, gelukkig niet.

....

Suzanne: Erger jij je aan mij?

Richard: Dat ik om je geef is niet interessant natuurlijk. Het moet erover gaan dat ik mij erger, omdat je af en toe teveel bent in die Hennes en Mauritz ochtendjas met eendjesmotief die trouwens van mij is.

Suzanne: De eendjes zitten er ad random op. Er zit geen motief in. Dat is het unieke aan deze ochtendjas. Die van jou is.
Die ik je heb gegeven.
En die ik ben gaan dragen juist omdat hij van jou is, omdat ik wil rondlopen in jouw geur. Ik weet niet of je dat begrijpt?

Richard: Ik vind het niet prettig dat jij altijd buiten op dat trappetje staat, dat is alles. Je hebt onder die ochtendjas niets aan, ik bedoel als we het dan toch ergens over moeten hebben...

Suzanne: Nou en?

Richard: 'Blijf nou binnen, kleed je eerst aan', roep ik, maar je luistert niet, en dan word ik kwaad. Pissnijdig. 'Takkewijf', mompel ik dan.

Suzanne: Wat zeg je nou?

Richard: Het gaat er niet om dat je totaal niet naar mij luistert, dat je mijn woorden achteloos in de wind slaat alsof ik een debiel ben, het gaat mij erom dat je ziek kan worden.
In die ochtendjas op dat trappetje.
In de wind.

Suzanne: Ziek?

Richard: En wat als die ochtendjas openslaat en iedereen je kan zien?
Dat is toch verschrikkelijk. Ik heb je gezegd dat ik daar bang voor ben. Ik heb je gezegd: 'die ochtendjas kan openslaan, daar ben ik bang voor'. Maar dat kon je niet schelen.

Suzanne: Hoe bedoel je?

Richard: Waarom kun je niet gewoon rustig in een zomerjurk naar mijn handen kijken die gitaar spelen?
Heb je daar een verklaring voor?

Suzanne: Wanneer ik voor iets ga, ga ik ervoor. Daar zou je van kunnen leren.

Richard: Dat weet ik, maar het moet wel leuk blijven.
Toch?
Mensen die van elkaar houden, moeten ook van elkaar houden.
Op de bank.
Met hapjes.

Suzanne: Ik zie geen hapjes.

We horen gezaag. Dan een stilte. Dan gehak. Een schaduw die zich verplaatst. De boom valt om. Hij verplettert de schutting, valt op het dak van het huis waar een gat in ontstaat. Zonlicht valt binnen als een spot licht op Suzanne en Richard.

Suzanne: Riiiiiiiiiiiiiiiiiiiiich.

Suzanne valt stil. Ze kijken omhoog naar het gat.

Derde scène

De buurman staat in het huis van Richard en Suzanne. Richard staat tegenover hem.

Buurman: Waar is Suzanne?

Richard: Ze is zich aan het omkleden.

Buurman: Nu?

Buurman: Ik heb de boom omgehakt.

Richard: Je had die boom in twee keer moeten hakken, nu zit er een gat in het dak.

Buurman: Sommige mensen doen er alles aan om zo min mogelijk mee te maken. Om zo min mogelijk grote emoties te veroorzaken. Ex verslaafden bijvoorbeeld, om geen terugval te krijgen, maar ook gekken om niet psychotisch te raken, maar ook wetenschappers om hun concentratie niet te verliezen, maar ook mensen die rust willen. En zo ook ik.

Richard: Okee.

Buurman: Daarom begrijp ik ook niet dat ik vanmorgen onder de douche ben gaan staan zonder eerst koffie te zetten, dat ik naar buiten ben gelopen om vervolgens buitengewoon kalm de boom om te hakken. Mag ik gaan zitten?

Richard: Wat gaan we nu doen?

Buurman: Dat vertel ik wanneer ik zit.

Richard: Goed.

Ze gaan zitten.

Buurman: Hoe vaak heb ik naar haar gekeken terwijl ze in haar ochtendjas boven de heg uitkwam? Heel vaak. Gedwongen weliswaar, maar dat maakt niet uit. Ik heb keer op keer naar haar gekeken. Naar haar hals, haar opeen geklemde lippen, naar het wit van haar huid, naar haar benen die stakkerig maar vastberaden onder haar ochtendjas vandaan staken.

Misschien heeft hij die boom voor haar omgehakt, misschien moet hij lichamelijke, vraag jij je af.

Richard: Nee.

Buurman: Maar dat is het niet. Misschien dacht ik een eigen leven te beginnen. Dat is belachelijk. Dat is toch belachelijk? Hoe belachelijk is dat?

Richard: Doe nou rustig.

Buurman: Is ze blij? Suzanne. Dat moet bijna wel. Je beseft pas hoe erg het is wat je doet wanneer je een knak hoort. Ik hoorde een knak.

Richard: Een knak?

Buurman: Wanneer we heel stil zijn kunnen we mijn moeder door de muur heen horen huilen om haar boom.
Hoe kan ik haar nu onder ogen komen?

Richard: Dit begrijp ik niet helemaal.

Buurman: Ik had een groots visioen verwacht, een geest, een voorvader die midden in de nacht aan het orakelen zou slaan, die mij in het Latijn zou vertellen dat ik mijn leven in eigen handen moet nemen, daar ben ik eerlijk in. Maar het kwam tot me in de vorm van Suzanne met haar herhaaldelijke gedram. Suzanne bleek mijn visioen.

Richard: Een visioen?

Buurman: Hoe dan ook, ik ben begonnen met hakken en neem alle consequenties: mijn moeder die kapot gaat.

Richard: Gaat het niet goed met je moeder?

Buurman: Mijn vader is dood.
Hij heeft die boom geplant in 1964.
Wist je dat niet?

Richard: De boom stond Suzanne niet aan, dat is alles.
We hebben het nooit over jou of over je moeder.

Buurman: Nee, natuurlijk niet.
Is het een boeiend gespreksonderwerp voor jonge mensen, die 'dikke' met zijn moeder en hun boom van hiernaast? Is het boeiend?
Natuurlijk niet.
Het is geen gespreksonderwerp.
Ik kan net zo goed gaan.
Maar ik durf niet.
Het zal je wel vervelen.

Richard: Ik begrijp dat je erover wilt praten. Ze heeft daar maanden lang gestaan. Ik zei nog tegen haar: waarom met stoelen smijten?

Buurman: Hoe oud ben jij?

Richard: Dat heeft er niets mee te maken.

Buurman: Wanneer is Suzanne bij je ingetrokken?

Richard: Hoezo?

Buurman: Vrijdag 2 januari in de motregen.
Midden in de nacht.

Richard: Hoe weet jij dat?

Buurman: Ik stond aan het raam.

'Hij gaat een gezin stichten', dacht ik toen ik haar auto twee dagen later nog in de straat geparkeerd zag staan, en ik al die geluiden hoorde.

Richard: Wij zijn helemaal niet van plan...

Buurman: Ruzie wordt gevolgd door muziek, door het slaan van deuren, door een stilte. Je mag het ontkennen, maar dit lijken mij de geluiden van twee mensen die een gezin gaan stichten.
Ik hoorde je zingen voor haar.

Richard: Heb je dat allemaal gehoord?

Buurman: Wanneer iemand zo voor mij zou zingen, zou ik het hele liedje uitluisteren.

Richard: Eigenlijk kom je een beetje ongelegen. Het spijt me om dat te zeggen maar ik was net van plan om de keuken in te gaan. Je kunt beter later een keer terugkomen.

De buurman staat zo langzaam mogelijk op.

Buurman: Doodmoe ben ik.
Slapeloze nachten heb ik achter de rug.
Je zou mij kunnen bedanken voor het omhakken van de boom. En mij even kunnen laten zitten. Ik durf nog niet naar huis en zou het op prijs stellen.

Richard: Zelf doe ik ook geen oog dicht in de nacht. Geen flauw idee hoe het komt. Daar kun je van in de war raken. Je weet niet wat er allemaal in de lucht hangt af en toe.
Ga zitten.

Stilte

Richard: Andersom horen wij nooit geluiden.
Ik kan me niet herinneren ooit iets gehoord te hebben.

Buurman: Ook geen geluiden van de televisie?

Richard: Nee.

Stilte

Buurman: Het ergste is dat mijn moeder zo naar de wc moet, en ik durf haar niet onder ogen te komen.
Ze zal woedend zijn.
Ik ga er niet meer heen.

Richard: Je moeder wordt vanzelf weer rustig. Het duurt gewoon even. Ze heeft niet veel te doen dus ze blijft er wat langer in hangen, dat is alles. Straks is ze het weer vergeten.

Buurman: Wat als ze naar de wc moet?

Richard: Doe jij dat zelf?

Buurman: Ja.

Er is niet veel meer van haar over.
Maar technisch gezien, leeft ze nog.

Richard: Zorg jij helemaal zelf voor je moeder?

Buurman: Ik was haar, ik droog haar, ik kam haar.

Richard: Doe jij dat?
Wat goed.

Buurman: Hoezo?

Richard: Ik hoop dat je niet al te kwaad bent op Suzanne. Ze heeft jullie behoorlijk lastiggevallen.
Maar goed, wij zitten nu ook met een gat in het dak. Zo is het ook.

Buurman: Nee, ik mag Suzanne graag.

Richard: Zo ver hoeft je niet te gaan.
We zijn al blij met een beetje wederzijds begrip tegenwoordig. We staan elkaar maar te terroriseren op keukentrapjes.
Het is onvermijdelijk dat er op een gegeven moment met bijlen wordt gehakt, dat er bomen vallen, dat er gaten in daken worden geslagen, laten we eerlijk zijn.
Meestal trek ik mij een beetje terug in de kelder, op vijf vierkante meter om daar vinyl te draaien, gitaar te spelen.

Buurman: Wat grappig.

Richard: Wat is er grappig?

Buurman: De kelder. Hele dagen kan ik daar zitten. Het is ook een schuilplaats natuurlijk.

Richard: Zo ver wil ik niet gaan.

Buurman: Schuilen voor het vrouwtje.

Richard: Het is mijn studio.

Buurman: Tegen mij kun je dat wel zeggen. Mannen onder elkaar.
Of denk je dat ik geen man ben?

Richard: Laten we elkaar geen dingen gaan aanpraten.
Jij hebt overlast gehad, wij hebben een gat in ons dak. We hebben ons allemaal laten gaan. Het had erger gekund.
Laten we elkaar een hand geven en het er niet meer over hebben.

Stilte. Ze geven elkaar een hand.

Buurman: Hoe heb je Suzanne ontmoet?

Richard: Gewoon.
In jou ogen is ze natuurlijk een beetje..., maar ze heeft ook andere kanten. Ze is niet altijd zo drammerig.
Begrijp je? Ze is ook lief.

Buurman: Natuurlijk.
Vraag me gewoon af hoe jullie elkaar ontmoet hebben.

Richard: Ja.

Buurman: Vond je haar aantrekkelijk?

Richard: Wie?

Buurman: Suzanne.

Richard: Weet ik niet.

Buurman: Denk er even over na.

Richard: Waarom zou ik erover nadenken?

Buurman: Wat maakt het uit?

Richard: In zoverre dat het je niet aangaat.

Buurman: Het spijt me.
Je wilt er niet over praten.

Richard: Ik wil er best over praten.

Buurman: Maar je hoeft er niet over te praten, dus waarom zou je erover praten. Is dat het?

Richard: Weet ik veel.

Buurman: Je zag haar en dacht...

Richard: Waarom zit die mooie vrouw in haar eentje.

Buurman: Aangekleed zal ze een stuk chiquer zijn. Ik zie haar natuurlijk altijd in die ochtendjas

Richard: Ze loopt ook veel rond in die ochtendjas.

Buurman: Okee.

Richard: Wanneer je denkt: is dat het? Is dat de reden dat hij haar mee naar huis nam, is dat echt de reden? Dan is dat dus de reden: ze zag er leuk uit.

Buurman: Van alle redenen om een vrouw mee naar huis te nemen is dit misschien nog wel de meest reële reden.
Ik bedoel: waarom neem je iemand mee naar huis?

Richard: Waarom zorg jij voor je moeder?

Buurman: Daar gaat het niet om. Daar gaat het godverdomme niet om. Ze is aan het janken, hoor je dat?

Hoog dat ze janken kan. Hoor je dat niet? Ze is een sopraan, dat hoor je in alles terug.

Richard: Ze is behoorlijk overstuur.

Buurman: Het is bijna gillen.
Wat heb ik gedaan?

Richard: Suzanne heeft je praktisch gedwongen die boom om te hakken. En nu durf je niet meer naar huis.
Het is weer zo ver.
Ze heeft een puber ooit gedwongen zijn T-shirt uit te trekken, ze is er toe instaat. Ze heeft het wel vaker op haar heupen. Dan denkt ze te weten wat goed is. Terwijl jij helemaal niet toe bent aan het nemen van een eigen beslissing.

Buurman: Suzanne zegt van wel.
Misschien heeft ze een missie.

Richard: Een missie?
Ik zit nog niet in de studio of zij staat alweer halfnaakt op die trap. Ik weet gewoon domweg niet wat ik met haar aanmoet als ze zo is... zo overtuigd van zichzelf.
Ik denk: laat haar maar.
En nu zit jij in de problemen.

Buurman: Geef mij in godsnaam een kop koffie. Want ik durf niet meer naar huis en ik voel mij gespannen.
Dan is koffie op zijn plek.

Richard: Natuurlijk, koffie is op zijn plek.
Doe maar rustig.
Het komt allemaal goed.

Buurman: Maar hoe?

Suzanne komt binnen.

Vierde scène

Richard: Deze meneer durft niet meer naar huis. En waarom heb jij nog steeds je ochtendjas aan? Je zou je omkleden.

Suzanne: Ik denk: het hele huis stort langzaam in en niemand doet iets. Zul je zien dat niemand iets doet. En inderdaad ik hoorde jou gezellig kletsen beneden terwijl de vogeltjes naar binnen vlogen, om mijn hoofd heen.
Het spijt me dat ik dit moet zeggen. Iedereen heeft zijn eigen tempo, maar ik stond daar en ineens was ik er (misschien onterecht) van overtuigd dat je niets ging doen. En die gedachte stak me.
Op dat moment kon ik de moed niet vinden onder de stralen van de douche te gaan staan. En daar stond ik terwijl de vleugels van de merels en de duiven langs mijn gezicht streken, als verlamd.
Repareert het dak zichzelf?
Heb ik ongelijk, of moet er iets gebeuren?

Richard: Jij hebt de buurman lastiggevallen, en wie kan de goede man opvangen? Ik.

Suzanne: Ik heb hem niet lastiggevallen, ik heb hem een simpele vraag gesteld.
Kom op!

Richard: Waar dacht jij aan, het moment vlak voor je besloot het trapje bij de heg op te klimmen om de buurman te kwellen?

Suzanne: Dat hij zijn boom moest snoeien.

Buurman: Ik weet wat ze dacht, wat er gebeurde in de ochtend, wat haar naar dat trapje bracht.

Richard: Dat weet jij?

Suzanne: Hij mag daar toch over nagedacht hebben.

Richard: Kom hier.

Suzanne: Wat?

Richard: Je ochtendjas.

Richard neemt Suzanne apart en doet haar ochtendjas opnieuw dicht en snoert hem stevig aan.

Buurman: Jullie liggen op bed. Richard zucht. Hij zucht nog een keer. Hij rolt naar Suzanne toe. Hij probeert iets te maken van het feit dat hij de dag nog niet begint. Een zoen in haar nek met lange natte halen, Richard aait over haar kont, zij schudt hem af. 'Laat' snauwt ze.

Richard: Wat zeg jij allemaal?

Buurman: Dan staat Richard op. En in het hele huis hangt er een sfeer van onbevredigdheid, een lucht alsof er zojuist iemand een gigantische pot augurken heeft opengetrokken.
Waar wacht ze op?

Waarom snauwt ze je af?
Misschien gaat het allemaal te bedacht.
Het ene onhandige gebaar volgt het andere op. Net zolang tot zij besluit dat
jouw lichaamsdelen haar in de weg zitten. Haar verstikken als een klimop die
haar beklimt en snoert.
Ze rent het trapje op waarna ze mij begint te kwellen.

Suzanne: Wat weet jij van bevredigen?
Wat weet hij van bevredigen?

Richard: Vraag je dat aan mij?

Buurman: Niets.

Richard: Ben ik vergeleken met een klimop?

Suzanne: Het gaat hem niets aan of we wel of niet...
Niets.
Wat een gezeik.
Wat een ongelooflijk gezeik.
Het is allemaal gelul, alles.
Alles wat ik gezegd heb.

Buurman: Nu liegt ze.

Richard: Dat weet ik.

Suzanne: Dat weet jij?

Richard: Wil je nog koffie?

Suzanne: Wil je nog koffie!
Laat hem geld op onze rekening storten voor het dak. Laat hem dat doen.

Richard: Het was een rustige buurman die voor zijn moeder zorgde. Tot jij tevoorschijn kwam.

Suzanne: Wat?
Waarschijnlijk is die man nooit rustig geweest. Hij heeft gewoon bij zijn moeder op schoot zitten wachten tot hij tevoorschijn durfde te komen, om welke reden dan ook.

Richard: Laten we proberen de situatie om te zetten tot iets positiefs, we kunnen er vast iets uithalen.
Wat kunnen we leren van elkaar?
Wat heb ik jullie te zeggen?
Soms lijkt het een lange weg, de weg naar de hapjes voor de televisie. En wanneer het mis gaat zijn we net augurken in een potje, waar de deksel met geen mogelijkheid meer afgaat. Hier wil ik het bij laten.
We gaan ons excuus aanbieden, voor we nog meer van slag raken.
Moet ik beginnen? Mijn excuus voor het lawaai en de overlast.

Buurman: Aanvaard.

Richard: Suzanne?

Suzanne: Nee, ik wil uitleggen waarom ik zo heb staan kletsen over de heg. Over die klimop en alles. Want ik weet dat het kletsen was.

Richard: Dat hoeft niet.

Suzanne: Dat hoeft wel.
Want ik weet dat ik dat gedaan heb. Omdat het eruit moest denk ik.
Ik kom niet uit dit dorp.
Ik ken niemand.
En nu is de boom om. En ik voel mij helemaal niet opgelucht. Alsof ik geen gesprek, alsof ik niets veroorzaak. Alsof ik mij altijd en eeuwig in deze vreemde maar zelfde emotie bevind.

Buurman: Je mag altijd langskomen.

Suzanne: Waarom zou ik?

Richard: Hij biedt zijn vriendschap aan.

Suzanne: Dat ik eenzaam ben.
Dat ik heb staan schreeuwen, daar gaat het om. Omdat ik mij daar rot over voel.
En het is nogal verontrustend, denk je niet?
Dat ik zoveel woede heb, van de ochtend tot de avond. Een gevoel van histerie.
Terwijl ik zo een rustig meisje ben. Was.
Wat is er gebeurd?
Weet je wat gek is?

Richard: Weet ik niet, en nu wil ik een excuus.

Suzanne: Dat ik diegene ben die zich zwak voelt.

Richard: Dat krijg je wanneer je te eigenwijs bent om je excuus te maken.

Suzanne: Ik probeer je iets uit te leggen.

Door de muren heen horen we gesnik.

Buurman: Dat is mijn moeder.

Richard: Het is zijn moeder.

Suzanne: Waarom gaat hij niet naar haar toe dan?

Buurman: Ik durf haar niet onder ogen te komen.

Suzanne: Je zal haar toch een keer onder ogen moeten komen.

Buurman: Denk je?

Suzanne: Uiteindelijk wel.

Buurman: Wat heb ik haar aangedaan.

Wat heb ik haar in godsnaam aangedaan?

Suzanne: Niets.
Je hebt haar helemaal niets aangedaan.

Richard: Zijn moeder is overstuur. Het was haar boom.
Geplant door haar man.
In 1964.

Suzanne: Waarom heb je die boom niet gewoon gesnoeid?

Buurman: Ik denk dat ik stoer heb willen doen.

Richard: Hij is ertoe opgestookt, door jou, naakt in die ochtendjas.

Buurman: Dat ik stoer heb willen doen, dat ik naar jou luisterde omdat ik iets in je zag.

Suzanne: Wat dacht je te zien dan?

Richard: Een visioen, hij denkt dat je een visioen bent.

Suzanne: Jezus.

Buurman: Ik kom voor een kopje koffie en een beetje begrip.

Richard: Hij komt voor een kopje koffie en een beetje begrip en meer is het niet. En wij gaan deze situatie niet ingewikkelder maken.
Hoe graag jij dat ook zou willen, Suzanne.
Want jij weet zelfs van de verjaardag van mijn nichtje iets ingewikkelds te maken.
Toen haar vriendje binnen kwam in een 2pac T-shirt en jij hem vroeg of hij wel vaker rondliep met T-shirts van gangsters, maakte jij de hele situatie ingewikkeld. Jij hield een hele monoloog over hoe negatief je moet zijn om met zo'n figuur rond te lopen. Terwijl zijn schouders zich steeds verder naar voren kromden, maakte jij de hele monoloog af met de zin: 'maar zo dom ben jij nu eenmaal, en misschien kun je daar niets aandoen'. Waarna hij in feite gedwongen werd zijn T-shirt uit te trekken om te laten zien dat hij niet zo dom is, en hij met blote bast de verjaardag verder uit moest zitten.
En daar zat hij. Op de schopstoel. In totale wanhoop, met een lichte verbazing in zijn gezicht.
En zijn puisten en zijn mond half open, raakte mij. Maar jou niet.
Het ging jou enkel om het principe.

Suzanne: Wat wil je nou?

Richard: En nu vraag ik je: waar word je wel door geraakt?
Want dat de buurman koffie wilt, dat hij van slag is, dat raakt jou blijkbaar ook niet.

Suzanne: Jouw liedjes.
Die raken mij.

Richard: Wat?

Suzanne: Die raken mij.

Richard: Ik heb het over mensen.

Buurman: Je houdt niet van zijn muziek.

Suzanne: Ik ben gek op zijn muziek.

Buurman: Daarom ga jij in de auto zitten roken, zodra hij begint met spelen?

Suzanne: Om hem de ruimte te geven.

Buurman: Je houdt niet van zijn muziek.

Richard: Ik weet dat ook. Sorry.

Suzanne: Niemand luistert naar mij.
Wanneer ik zeg dat ik gek ben op zijn muziek, ben ik dat.
Waarom speel je niet wat?

Gebons op de muur.

Buurman: Dat is mijn moeder, ze kan het niet meer houden, denk ik.
Ze moet naar de wc.

Suzanne: Wat zit je hier dan nog?
Hup hup.

Buurman: Wat doen we met mijn moeder?

Suzanne: We?
Ik denk dat jij gewoon even naar haar toe moet.

Buurman: Maar ik kan haar niet onder ogen komen.
Ik ben, denk ik, gegroeid.
Een ander.
Ze zal het zien zodra ik binnenloop.
Het is verschrikkelijk.

Suzanne: Dat kan haar niet schelen.
Op dit moment moet zij gewoon naar de wc.

Buurman: Gewoon?

Gebons.

Richard: Moet ik even gaan?

Suzanne: Nee, je moet nu zingen.

Buurman: Wat moet ik haar zeggen.
Jij weet toch altijd zo goed wat ik moet doen?

Suzanne: Waar heb je het over? Dat is helemaal niet waar. Het spijt me. Ik weet het
allemaal ook niet.

Richard: Laat mij maar even gaan.
Je bent hartstikke in de war, of niet?

Suzanne: Ja.

Richard: Ik heb het tegen hem.

Buurman: In de war, ja.

Suzanne: Ik wil dat je zingt.
Zing.

Richard: Nu?

Suzanne: Waarom niet?

Richard: Er is nu even iets anders aan de hand.
En ik denk dat ik dat ga oplossen.
Omdat ik om mensen geef.
Is de deur open? Dan zet ik die Mevrouw op het toilet.

Buurman: Dat kan ik niet van je vragen.

Richard: Eigenlijk niet nee.
Maar we zijn nu eenmaal medeverantwoordelijk voor de situatie.

Suzanne: Dat zijn we niet.
Dat zijn we niet.

De buurman haalt de sleutel van zijn voordeur uit zijn zak en geeft deze aan Richard.

Vijfde scène

De buurman en Suzanne.

Buurman: Laten we er niet omheen draaien, ik heb je nodig.

Suzanne: Pardon?

Buurman: Zoals ik het zeg.

Suzanne: Ik begrijp het niet.

Buurman: En ik hoop dat je mij tegemoet wilt komen, zoals ik jou tegemoet ben gekomen. Dat je iets voor mij terug wilt doen.

Suzanne: Wat?

Buurman: Ik heb je nodig.

Suzanne: Dan had je wel wat aardiger kunnen doen.

Buurman: Eigenlijk lijken wij op elkaar. Jij denkt: nu ik bij Richard inwoon hoef ik geen huur te betalen en geen stom baantje te nemen.

Suzanne: Waar heb jij het over?

Buurman: Waarom zou ik bij mijn moeder weggaan wanneer ik geen huur hoef te betalen?

Suzanne: Wij lijken niet op elkaar.

Buurman: Toch wel.

Suzanne: En verder praat ik niet meer met je.

Buurman: Wanneer ik op dit moment teveel zou nadenken over wat ik mijn moeder allemaal aandoe: een vreemde haar onderbroek naar beneden laten trekken... Kun je voorstellen hoe het voor Richard moet zijn om met een stukje wc-papier in zijn handen klaar te staan...?

Suzanne: Waarom laat je ons niet met rust?

Buurman: Jij wilde iets.

Suzanne: Het lijkt me duidelijk wat ik wilde.

Buurman: En nu is het gelukt. Het is jou gelukt om die boom daar weg te krijgen en het is mij gelukt om de boom om te hakken. Nu moeten wij verder.

Suzanne: Wij moeten helemaal niets.

Buurman: Natuurlijk weet ik ook niet waar het mij brengt, dit alles.

Suzanne: Waarschijnlijk nergens.

- Buurman: Het moet een bevrijding zijn om weg te rijden van dit alles in een gestolen auto. Of iets.
We lijken op elkaar toch?
We staan halverwege een bonenstaak. Gaan we vliegen of gaan we vallen?
Een keuze moment.
We kunnen een auto stelen, begrijp je?
Het is lachen samen een auto stelen, ga mee.
- Suzanne: Jij ziet mij in deze ochtendjas met verwarde haren en je begint mij met jezelf te vergelijken. Misschien omdat jij altijd in de pyjama rondloopt van je vader, zoals ik altijd in de kleren van Richard loop, en misschien zijn we daar wel gelijk in. Doen wij allebei wanhopig een poging contact te krijgen, lopen we in de geur van die ander rond. Dat is ook zo.
Maar Richard en ik hebben een relatie. Richard is niet mijn vader, begrijp je? Hij is verliefd op mij. Wij houden van elkaar. We krijgen een gezin, hebben een mooi toekomstperspectief, zo simpel is het. Wij krijgen drie verschillende soorten woningen, steeds een stukje groter. Hij klimt op in het bedrijf waar hij voor werkt. Wij zullen naar borrels gaan en uit eten. Er zal ruimte zijn voor mij om te gaan fotograferen. Wij zullen een modelstel zijn, we zullen een abonnement hebben op de volkskrant. Jij begrijpt niet waar ik in investeer. Jij investeert nergens in, dat is het verschil.
- Buurman: Nee.
- Suzanne: Richard is jong en handig, hij maakt een reis, en hij wilt mij meenemen, in gemeenschap van goederen.
- Buurman: Jij moet toch af en toe bij het raam zitten en denken: hoe lang ga ik hier nog tegen die heg aan zitten kijken. Hoelang kan ik mijn adem nog inhouden? Wanneer komt die volgende woning nou? Want voorlopig is er nog niet zoveel veranderd, of wel?
Want hij klimt niet op.
Het enige waar hij inklimt, is de kelder. Waarschijnlijk komt hij van rijke ouders. Die kinderen verliezen vaak de interesse voor geld en status. Hij komt thuis en vindt het een hilarische grap die starterswoning.
- Suzanne: Ze hebben juist een hoge standaard.
- Buurman: Wat heeft hij tot nu toe voor je gedaan?
De boom is weg natuurlijk, maar dat heb je aan mij te danken.
- Suzanne: Ik hou van hem, en daar wil ik het bij laten.
- Buurman: Hoe vaak heb jij door dit huis heengelopen, hoe vaak heb je met je hand langs de meubelen gestreken, hoe vaak heb je gedacht: hoe ben ik hier terechtgekomen? Waarom niet bij een huisarts? Iemand die het leven serieus neemt.
Zelf denk ik altijd: mijn leven is nooit begonnen, ze zijn bij mijn geboorte vergeten op play te drukken.
Want wanneer ik over mijn leven nadenk herinner ik mij nauwelijks iets.
Nauwelijks.
En jij? Staat de tijd bij jou wel eens stil?
Ik ben gewoon nieuwsgierig, ik zit hier toch.
Toch?

Suzanne: Er zijn altijd momenten dat je de badkamer niet uit wilt. Dat je op de rand gaat zitten. Dat je water in de kuip laat lopen, dat je er olie ingooit, dat je denkt: misschien had ik het allemaal iets anders in mijn hoofd. Maar ik zal doorzetten. Ik zal lekker ruiken en ik zal gaan voor die jongen. Wat heeft het nu voor een zin om op te geven?

Buurman: In bad, dan lig je in bad?

Suzanne: Op de rand.
Op de rand zit ik dan.
Wat wil je van me?
Ben je verliefd op mij?

Buurman: Dat heb ik mij afgevraagd.

Suzanne: En?

Buurman: Geef mij je hand.

Suzanne: Waarom?

Buurman pakt haar hand.

Buurman: Dan neem ik je mee naar het raam en dan kijken we naar de klinkers tot aan de straat uit en dan zeg ik je dat je vrij bent, dat je keuze hebt, zoals je dat tegen mij zei.
Weet je dat je geweldige dingen hebt gezegd tegen mij?
In klare taal.
Dat kunnen niet veel mensen.

....

Suzanne: Maar ik weet dat ik vrij ben.

Buurman: Natuurlijk.

....

Suzanne: Je begrijpt wel, denk ik.
Dat ik echt om hem geef.

Buurman: Er zijn heel veel mensen die om jou geven.

Suzanne: Dat valt wel mee.

Buurman: Ik geef om je.

De buurman geeft haar een zoen op haar voorhoofd.

Buurman: Waarom worden wij geen vrienden?

Richard komt binnen.

Richard: Wat staan jullie daar?

Suzanne: We kijken naar de heg.

Buurman: Hoe was het?

Richard: Wel goed.
Zo dement lijkt ze niet.

Buurman: Denk je dat ik heb overdreven?

Richard: Dat zeg ik niet.

Suzanne: Laat mijn hand los.

Buurman: Sorry.
Hoe was het?

Richard: Het hele huis is natuurlijk hetzelfde als dit huis. Een perfecte starterswoning, alhoewel sommige er nooit meer uit weggaan. En waarom ook? Het zijn prima huizen.
En ik loop zo een beetje door het halfdonker, en ik bekijk het allemaal een beetje, de vergeelde versie van ons huis zeg maar, wanneer ik een zacht gesnik hoor. Ik loop naar je moeder toe en weet niet zo goed wat ik moet doen, wanneer ze zegt: 'kijk maar even rustig rond, ik ben zo klaar met huilen'. Misschien ben ik te laat, schaamt zij zich en probeert ze het moment dat ik erachter kom dat zij het in haar broek heeft gedaan te rekken. Dus besluit ik, ook een beetje uit gewoonte, om even naar de kelder te gaan. Beneden zie ik dat daar nog een huiskamer is ingericht, maar dan op een heel klein oppervlak zodat je er nauwelijks kunt lopen. Door een klein raampje komt wat licht binnen en in die spot licht staat een vliegtuigje, half in elkaar geknutseld, een Fokker.
En ineens moest ik ook huilen, met schokken. Omdat ik mij zo veilig voelde in de kelder dat ik er niet meer weg wilde. Een kelder die ingericht is met als enig doel: te ontsnappen aan een wereld vol absurde verwachtingen. En ik zit daar en ik denk: mijn hele leven zal ik niets meer verwachten van mijzelf.

Suzanne: Wat een onzin.

Buurman: En mijn moeder?

Richard: Wanneer ik weer voor haar sta begint ze voor te lezen uit een boek dat: 'zout op mijn huid' heet, en dat ze gratis kreeg bij een abonnement op de Libelle. Over een vrouw die vreemd gaat met een zeeman. En ik wist niet zo goed wat voor een houding ik moest aannemen. Of ik er nou enthousiast bij moest kijken, of ik er serieus of zwaarmoedig bij moest kijken, of was het de bedoeling dat ik een hand op haar knie zou leggen vol bewondering, alsof zij dat zelf allemaal had meegemaakt, of wat?
Het laatste bleek het geval.

Buurman: Dat is heel goed.

Suzanne: Dat is verschrikkelijk.

Richard: Wat ga je met je moeder doen? Ze is zo breekbaar.

Suzanne: Dat ben ik ook.
Een hand op mijn knie, ik wil ook een hand op mijn knie wanneer ik jou mijn verlangens vertel.
Wanneer ik ze uitspreek.
Begrijp je dat?

Buurman: Misschien zou het een goed idee zijn wanneer ik haar zeg dat Suzanne mijn nieuwe vriendin is – wat natuurlijk niet waar is – dat ik een nieuw leven heb – wat ik nog moet bezien - dat ik daarom symbolisch die boom heb omgehakt om een nieuwe te kunnen planten, voor Suzanne – wat ik natuurlijk niet ga doen -. Misschien maak ik haar gelukkig met dat nieuwtje.

Suzanne: Wat?

Buurman: Ik denk dat je haar wel mag.

Suzanne: Die vrouw is oud en normale mensen bestellen dan een noodbusje en een verhuswagen en rijden zo iemand naar een bejaardenhuis waar zo iemand al een paar mensen kent en draaien er niet omheen.

Buurman: Het is teveel gevraagd.

Richard: Natuurlijk niet.
Waarom?

Suzanne: Ze is dement. Mensen worden dement. Ze weet waarschijnlijk niet eens waar ze is. Ik ga er niet heen.

Buurman: Nee, ze is niet dement. Ze is verdrietig.

Richard: Heb je iets beters te doen?

Suzanne: De buurvrouw is niet verdrietig.

Richard: Dat is ze wel.

Buurman: We hebben het er niet meer over.

Richard: Laat mij alleen.

Suzanne: Wat doe je hier nog?

Richard: Ik wil even alleen zijn.

Suzanne: We willen even alleen zijn.

Buurman: Goed.

Suzanne: Ga dan weg.

De buurman loopt weg.

Suzanne: Wil je het ergens over hebben?

Richard: Nee.

Suzanne: Wat denk je dan?

Richard: Niets.

Suzanne: Volgens mij ben je van slag.

Richard: Nee, dat ben ik niet.
Ik denk dat ik even helemaal alleen wil zijn.

Suzanne: Denk je dat ik dat nooit wil?

Richard: Nou en?

Suzanne: De buurman en ik stonden gewoon naar de tuin te kijken.
We hadden het niet over jou.

Richard: Waarom zeg je dat?

Suzanne: Weet ik niet.

Richard: Het is zo vreemd, altijd staat die boom er, en je kunt je niet voorstellen dat hij er niet zou zijn, en dan op een dag is hij weg en kun je je niet voorstellen dat hij er ooit gestaan heeft. Alles waait over, denk je niet?

Suzanne: Wil je van mij af?

Richard: Nee.

Suzanne: Waarom probeer je mij in een slecht daglicht te stellen.

Richard: Dat doe ik niet.

Suzanne: Waarom sluiten wij geen bondje? Waarom lachen wij niet met zijn tweeën om die vreemde buurman in zijn idiote kostuum?
Wat ben je aan het doen?

Richard: Niets.

Suzanne: Je wilt van mij af.
Je wilt het gewoon.
Is dit zo?
Of ga ik te ver.
Zeg dat ik te ver ga.

Richard: Je gaat te ver.

Suzanne: Heel hard lachen.
We zouden heel hard kunnen lachen.
Je wijst mij af.
Keihard.

Richard: Helemaal niet.

Suzanne: Geef toe dat je geen zin in mij hebt.

Geef toe dat je geen zin hebt om een blok te zijn.
Met mij.

Richard: Niets liever doe ik dan rustig tegen je aanstaan.

Suzanne: Je wilt van mij af.

Richard: Waarom zou ik dat willen?
Ik hou van je.

Suzanne gooit een stoel naar hem.

Suzanne: Doet het pijn?

Suzanne loopt naar Richard, Richard reageert niet.

Suzanne: Zal ik iets lekkers maken.

Richard: Laat me alleen.

Suzanne: Okee.

*Suzanne gaat naar boven.
De buurman komt weer binnen.*

Buurman: Het is niet zo erg dat mensen mij wegsturen.
Ik ben het gewend. Een bal. Je kunt mij gooien waar je wilt.
Denk je dat ik een bal ben?
Waar je lekker mee kunt gooien?
Die je door de modder kunt trappen?

Richard: Weet ik niet.
Misschien moet je daar niet teveel over nadenken.
Je kunt er ook onrustig van worden.
Toch?

Buurman: Suzanne en ik hebben iets bijzonders.
Vind je dat een probleem?

Richard: Zit ze achter je aan?

Buurman: Misschien.

Richard: Sinds wanneer?

Buurman: Ik kan het niet meer, die benauwde lucht om mij heen.
Wanneer een man aan het rollen slaat...
Wanneer een man aandacht krijgt...
Laat hij al zijn verantwoordelijkheden vallen.

Richard: We zullen het verpleeghuis moeten bellen.
Heb je daar nog aan gedacht?

Buurman: Wil je een liedje voor mij spelen.

Richard: Nu?
Buurman: Ja.
Richard: Schaam jij je niet tegenover mij?
Buurman: Moet dat?
Richard: Weet ik niet.
Buurman: Ik schaam mij niet.
Richard: Wat voel ik me rot.
Buurman: Benauwd?
Richard: Zoiets.
Buurman: Kom.

De buurman brengt Richard zijn gitaar en omhelst hem.

Buurman: Speel maar even iets.
Daar knap je van op.

Richard speelt

Jij vraagt waar de wc is en ik zeg je waar
Jij vraagt of ik er al lang ben, je stem klinkt zwaar
We willen rennen
Maar

Leunen tegen de dikke houten bar
Nonchalant
Een fietser vliegt voorbij

Ik kijk naar je haar, de wc bleek aan de andere kant
We praten over misstanden, zoals
We willen rennen
Maar

Leunen nonchalant

Je bent een vreemde en daar verlang ik naar
Dus pak ik je vast, maar
Je wilt wel rennen
Maar

Moeten naar huis

De buurman is zichtbaar aangedaan.

Buurman: Het is prachtig.
Het is echt prachtig. Is er ooit tegen jou gezegd hoe mooi jij kunt spelen?

Richard: Nee.

Buurman: Het is krankzinnig zo mooi.
Dat moet je toch doorhebben?

Richard: Een beetje.

Buurman: Het is jammer dat Suzanne er niet van houdt.

Richard: Ja.

Buurman: Je moet het opnemen.
De studio in.

Richard: Wat een complimenten.

Buurman: Ik heb ze zelf nooit gehad, dus ik weet hoe belangrijk het is.

Richard: Mag ik jou een persoonlijke vraag stellen?

Buurman: Dat mag.

Richard: Waarom zie je er zo uit?

Buurman: Hoe?

Richard: Je hebt van die vreemde kleding aan, niet om lullig te doen.

Buurman: Ik draag ze voor mijn moeder.

Richard: Zij vind dat mooi?

Buurman: Om haar te pesten.

Richard: Waarom wil je haar pesten?

Buurman: Soms ziet ze mij in deze kleding lopen en dan denkt ze dat ze mijn vader ziet lopen. Dan gaat ze een stukje terug in de tijd. Dan staat ze ineens op uit haar stoel en zegt ze: 'ik ga bij je weg'. Op dat moment draai ik mij om en zeg ik: 'het enige dat jij nog gaat is dood'.

Richard: Dat is verschrikkelijk.

Buurman: Ja, dat is het ook.
Het is ook niet waar, het is een fantasie. Een stoer verhaal van een bange buurman die nooit tegen zijn moeder durfde in te gaan. De waarheid is simpel.
Het is gewoon nooit in mij opgekomen om zelf naar de winkel te gaan, om zelf iets te kopen.
Bang om zelf...

Richard: Hier zit ik: met een bange buurman in de keuken, terwijl mijn vrouw zwaar geïrriteerd boven zit te bedenken of ze niet nog een keer de gok moet wagen op een betere vangst.

Buurman: Suzanne en ik hebben een band. Dat moet je accepteren.

Stilte.

Buurman: Ben je boos op mij?

Richard: Nee.
Boos ben ik niet.

Zesde scène

De buurman heeft het pak aan van zijn vader. Suzanne heeft haar hele garderobe naar beneden gehaald en smijt die de kelder in. Er is champagne.

Suzanne: Wat heb ik misdaan?

Denk je dat het interessant is, of angstaanjagend, wanneer je niets zegt?
Dat ik onder de indruk ben?
Zo snel ben ik dat niet.

...
Ik kan ook weggaan.
Godverdomme.

Ik stik.
Zien jullie het niet.
Mijn hoofd.
Mijn hoofd.

Buurman: Mag ik de autosleutels, dan haal ik wat af. Volgens mij moet ze wat eten.

Suzanne: Je geeft de sleutels niet.
Want hij gaat die auto stelen.
Hij gaat hem stelen.

Richard: Doe normaal.

Buurman: Ja, doe normaal.

Richard geeft de autosleutels aan de buurman, die afloopt.

Suzanne: Die auto zijn we kwijt.

Richard: Hou ermee op.
Doe niet zo belachelijk.
Hij gaat eten voor je halen.
Eduard doet dingen voor jou.

Suzanne: Sinds wanneer noem jij hem Eduard?

Richard: Zo heet hij.
Zo noem ik hem constant.

Suzanne: Dat is zo.

Richard: Ja, dat is zo.

Suzanne: Niet deze weg inslaan.

Richard: Ik sla hem al in.

Suzanne: Mag ik weten of jij je aan mij ergert?

Richard: Ik zie ik zie wat jij niet ziet en de kleur is groen.

Suzanne: Het behang, de leeslamp, mijn trui, het kleed op de bank, het gras buiten, al die dingen.

Richard: Ja inderdaad, het was het gras, de leeslamp, je trui, het kleed op de bank. Goedzo.

Suzanne: Wat ben je aan het doen?

De buurman komt terug op.

Buurman: Het gaat niet.

Richard: Nee?

Buurman: Ik kreeg hem niet gestart. Misschien is dit mijn moment toch niet. Waar is mijn pyjama? Is er nog Champagne?

Suzanne: Ik heb een schoolschrift vol ideeën voor een verbouwing, maar het lijkt wel of deze woning alleen maar vervalst. Misschien komt het door mij?
Zeg mij dat het aan jou ligt Richard.
Omdat je nooit een poot uitsteekt.
Ik zie ik zie wat jij niet ziet: een gat, een gat, een gat.

Richard: Misschien schenk ik jou dit huis wel.
Ben ik ervan af.

Buurman: Wil je weggaan?

Suzanne: Wat nou?

Richard: Eerst dacht ik nog, mijn liedjes zijn nog niet goed genoeg. Maar vanmiddag heeft hij met tranen in zijn ogen een liedje uitgeluisterd en dat terwijl hij mij niet eens echt leuk vindt.
En dan denk ik: dat is liefde.

Suzanne: Hou nou even op over hem.

Richard: Ja.

Suzanne: Hou op over hem.

Richard: Natuurlijk.
Sorry.

Suzanne: Je wilt mij iets zeggen.

Richard: Nee.

Suzanne: Wat wil je mij zeggen?

Richard: Niets.

Suzanne: Wat kijk je nou?

Richard: Ik kijk niet.

Suzanne: En ik heb je alle ruimte proberen te geven. En ik ben soms drie keer per dag in bad gestapt omdat ik bang ben dat ik je aanvlieg...

Richard: Ik weet het.

Suzanne: Omdat ik van je houd.

Richard: Ik ook.

Suzanne: Wat gaat er mis. Wat?

Richard: Ben je bang? Ik wel.

Buurman: Het is ook eng, een starterswoning.

Suzanne: Ik ben misselijk.

Richard: Dan moet je minder drinken.

Suzanne: Dan moet je mij niet schenken.

Richard: Godverdomme.

Richard loopt weg.

Suzanne: Wat ga je doen?

Richard: Mijn auto starten. En verder moet je even niets aan mij vragen want dit is vooral voor mij heel erg moeilijk.

Suzanne: Wat is er moeilijk?

Buurman: Neem je de auto mee?

Suzanne: Wat is er moeilijk?

Richard af.

Suzanne: Hoe laat ben je terug?
Hoe laat?

Zevende scène.

De buurman zit verkleed als de buurvrouw in een rolstoel bij Suzanne in de keuken. Twee dagen later.

Suzanne: Heb je nu de kleren van je moeder aan?

Buurman: Ja.

Suzanne: Waarom?

Buurman: Zitten we toch nog samen aan de keukentafel.
Jij en ik.

Suzanne: Eruit.

Buurman: Zitten we toch nog samen aan de keukentafel.

Stilte.

Buurman: Weet je dat mijn moeder altijd alleen maar Johnny Cash draait. Haar hele leven lang draait zij dezelfde cd van Johnny Cash, 26 nummers. Het zal niet moeilijk zijn om de muziek uit te kiezen op de begrafenis, denk je wel?
Zal niet moeilijk zijn.

Stilte.

Buurman: Mocht hij niet terug komen, denk ik dat ik best van je zou kunnen houden. Ook al zou je niet helemaal gelukkig zijn bij mij, ik zou ertegen kunnen. Speciaal hoeven de mensen het bij mij niet te vinden.

Suzanne: Kun je nu gaan?

Buurman: Dat ik dacht jou tevreden te kunnen maken door de boom om te hakken. Je had alleen maar hoeven zeggen: bedankt, je bent een bijzondere man, je hebt het goed gedaan, veel succes in je verdere leven. Dan was ik gegaan en had ik jullie verder niet lastiggevallen.

Suzanne: Niet dus.

Buurman: De toffe buurman, met zijn dikke buik, waar geen kwaad inzit. Die er voor je is, een engel.
Begrijp je? Ja. Die rol dacht ik te krijgen.
De toffe buurman, een halve engel. Ja.

Suzanne: Ja, wat?
Kun je vliegen?

Buurman: Weet ik niet.

Suzanne: Kijk me aan wanneer ik tegen je praat. Als je een engel zou zijn, kon je vliegen. Maar dat kun je niet.

Gebons tegen de muur.

Buurman: Wil je haar ontmoeten?

EINDE